

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

Ολοκλήρωση της α' αξιολόγησης στις αρχές του 2016 "βλέπει" ο Κοστέλο ..... Πόρτα σε αύξηση των εργοδοτικών εισφορών

Στις αρχές του 2016 εκτιμά ο επικεφαλής του κλιμακίου της Κομισιόν Ντέκλαν Κοστέλο ότι θα ολοκληρωθεί η πρώτη αξιολόγηση του ελληνικού προγράμματος.

Μιλώντας σε επιχειρηματικό συνέδριο ο ίδιος είπε ότι η οικονομική ανάπτυξη στην Ελλάδα θα είναι πιθανόν πιο ισχυρή από ό,τι είχε προβλέψει η Κομισιόν, ακόμη και μερικές εβδομάδες πριν, καθώς τα στοιχεία του γ' τριμήνου εξέπληξαν θετικά.

Κλείνοντας την ομιλία του είπε ότι η πρώτη αξιολόγηση εξαρτάται από την εφαρμογή μιας σειράς "μεγάλων μεταρρυθμίσεων", όπως οι αλλαγές στο συνταξιοδοτικό και το φορολογικό σύστημα και το άνοιγμα της αγοράς ενέργειας.

Απαντώντας στις πληροφορίες για επικείμενη αύξηση των εργοδοτικών εισφορών στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του ασφαλιστικού, ο κ. Κοστέλο ανέφερε πως η αύξηση των εργοδοτικών εισφορών δεν θα βοηθήσει στη δημιουργία θέσεων εργασίας. Παράλληλα, σημείωσε ότι περιμένουμε προτάσεις από το υπουργείο Εργασίας οποτεδήποτε και πιθανόν μέσα στο Δεκέμβριο για να ξεκινήσει η συζήτηση, ενώ ανέφερε ότι η ΕΕ έχει παράσχει βοήθεια στο υπουργείο. Παράλληλα, παραδέχτηκε ότι υπάρχει και δημοσιονομική πτυχή στη μεταρρύθμιση, αλλά και διαρθρωτική. Το ερώτημα είναι αν μπορεί να επιβιώσει το σύστημα ως έχει σήμερα, κατά τον κ. Κοστέλο. Και συμπλήρωσε πως το θέμα είναι το συνταξιοδοτικό σύστημα να δίνει τα κίνητρα για παραμονή στην εργασία. «Το ελληνικό σύστημα παρέχει αντικίνητρα για να παραμένει στην αγορά εργασίας» επισήμανε. Πάντως, υποστήριξε ότι πάρα πολλές οικογένειες έχουν ως μοναδικό εισόδημα μία σύνταξη, «οπότε θα πρέπει να εξετασθεί και αυτό το θέμα». Για το θέμα της αύξησης των εισφορών, ο κ. Κοστέλο είπε ότι «δεν έχουμε κόκκινες γραμμές στη συζήτηση» και θα δούμε την ελληνική πρόταση «στο σύνολό της». Αλλά πρόσθεσε ότι «προφανώς η αύξηση των εργοδοτικών εισφορών δεν θα βοηθά στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης. Αλλά πρέπει να δούμε το σύνολο της μεταρρύθμισης. Θα δούμε και τη μεταρρύθμιση στη φορολογία εισοδημάτων», βάζοντας φρένο στα σχέδια της κυβέρνησης για αύξησή τους.

Νωρίτερα, ο κ. Ντ. Κοστέλο ανέφερε πως παραμονές μίας επιτυχούς ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών, αν αυτή συνοδευτεί και με μία επιτυχή ολοκλήρωση της αξιολόγησης εκτιμούμε ότι μπορούμε να περιορίσουμε ταχύτερα τους κεφαλαιακούς ελέγχους (capital controls). Εξάλλου, εκτίμησε ότι η ελληνική οικονομία αποδείχθηκε πολύ πιο ανθεκτική από ότι περιμέναμε, με αποτέλεσμα για φέτος να εκτιμάται ότι θα κινηθεί περίξ του 0% η μεταβολή του ΑΕΠ και δεν είναι απαραίτητο να είναι αρνητική το 2016.

Σε ό,τι αφορά τα μέτρα που θα πρέπει να γίνουν, σε παρουσίασή του αναφέρεται ότι στο δεύτερο σετ προαπαιτούμενων μέτρων περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η ρύθμιση των κόκκινων δανείων, η ιδιωτικοποίηση του ΑΔΜΗΕ, η δημιουργία της Task Force για το νέο Ταμείο Αποκρατικοποιήσεων, το νέο μισθολόγιο και τα εργασιακά. Ο κ. Κοστέλο ανέφερε ότι υπάρχουν καθυστερήσεις στο χρονοδιάγραμμα λόγω των εκλογών, αλλά τα παραπάνω θα πρέπει να έχουν κλείσει έως τις 11 Δεκεμβρίου.

Για τον πρώτο έλεγχο, ο εκπρόσωπος της Κομισιόν αναφέρθηκε στην ανάγκη λήψης μέτρων για την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων, στη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού, στις αλλαγές στη φορολογία εσόδων, στην ενίσχυση αγοράς ηλεκτρισμού και στη δημιουργία του ανεξάρτητου φορέα εσόδων.

Αν είναι έτοιμη η κυβέρνηση θα επανέλθουμε αρχές Ιανουαρίου, επισήμανε ο ίδιος. Και πρόσθεσε πως αν ολοκληρωθεί ο έλεγχος θα ξεκινήσουμε τη συζήτηση για το χρέος. Μάλιστα, σημείωσε πως «δεν είναι το ζήτημα αν θα υπάρξει» ρύθμιση χρέους, αλλά «το πώς και με ποιους όρους».

Από την πλευρά του, ο εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, κ. Ρ. Ρέφερ, στην τρόικα ανέφερε πως είναι σημαντικό να συνεχιστεί η εφαρμογή του προγράμματος γιατί η ανάκαμψη πρέπει να στηρίζεται στην αποκατάσταση της εμπιστοσύνης. Ειδική αναφορά έκανε για το ζήτημα της ρύθμισης του προβλήματος των κόκκινων δανείων, καθώς αποτελούν ανασταλτικό παράγοντα στην ανάπτυξη. Παράλληλα, σημείωσε ότι έχουν επιτευχθεί πολλά, αλλά πολλά από τα προβλήματα είναι μπροστά μας. Το απαραίτητο τώρα είναι η σταθερότητα, σημείωσε και πρόσθεσε πως η συνεχιζόμενη εφαρμογή του Μνημονίου που είχε συμφωνηθεί τον Αύγουστο, είναι απαραίτητη.

Σόιμπλε: Η Ελλάδα δεν τηρεί αυτά για τα οποία έχει δεσμευθεί αν και εμείς έχουμε κάνει για αυτή περισσότερο από ό,τι για οποιαδήποτε άλλη χώρα

Η Ευρώπη έκανε για την Ελλάδα περισσότερο από ό,τι για οποιαδήποτε άλλη χώρα, δήλωσε ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας Βόλφγκανγκ Σόιμπλε και απέρριψε κατηγορηματικά την ευθύνη που του καταλόγισε ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ότι με την συμπεριφορά του στην κρίση του ευρώ έγινε «κόκκινο πανί» για πολλούς και σε αυτό οφείλεται εν μέρει η σημερινή απροθυμία κάποιων κρατών-μελών να δεχθούν πρόσφυγες.

«Δεν θα ήθελα να πέσω σε αυτό το επίπεδο. Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου θα μπορούσε να ενδιαφέρεται να τον παίρνει κανείς στα σοβαρά», δήλωσε ο κ. Σόιμπλε, στο πλαίσιο εφ' όλης της ύλης συνέντευξης που παραχώρησε στην τελευταία εκπομπή του Γκίντερ Γιάουχ για το πρώτο κανάλι της γερμανικής δημόσιας τηλεόρασης, ARD. Εκτίμησε μάλιστα ότι ο σοσιαλδημοκράτης Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επιδιώκει να προωθήσει απέναντι στους συντρόφους του την ανάληψη θέσης στην κεντρική πολιτική (ενν. της Γερμανίας).

«Δεν πρέπει κανείς να το πάρει στα σοβαρά. Ας συζητήσουμε για κάτι σοβαρό», δήλωσε χαρακτηριστικά και άφησε υπονοούμενα σχετικά με τον ρόλο του κ. Σουλτς και κάποιων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην κρίση του ευρώ και στο θέμα της Ελλάδας.

«Όταν δείχνουμε μεγάλη αλληλεγγύη - και η Ευρώπη έκανε για την Ελλάδα περισσότερο από ό,τι για κάθε άλλη χώρα - πολλοί δυσκολεύονται να δεχτούν ότι αυτό είναι σωστό και απαραίτητο. Όταν όμως η Ελλάδα ξανά και ξανά δεν τηρεί αυτά για τα οποία έχει δεσμευθεί, αυτό κάνει ακόμη πιο δύσκολη την προσπάθεια εκείνων που θέλουν να συνεχίσουν να προσφέρουν αλληλεγγύη, να πείσουν. Και σε αυτές τις προσπάθειες θα μπορούσε ο κ. Σουλτς να συμμετάσχει σε ό,τι αφορά τους συντρόφους του στην Ελλάδα. Πρέπει μόνο να φροντίσει να κάνουν πράγματι τώρα ό,τι υπεγράφη τον Ιούλιο. Τότε θα προχωρούσαμε ήδη αρκετά», συνέχισε ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών και πρόσθεσε: «Με όλο τον σεβασμό, το να με κατηγορεί κανείς για έλλειμμα ευρωπαϊκής αλληλεγγύης δεν έχει καμιά σχέση με γνώση των προσώπων και των πραγμάτων».

Σε ό,τι αφορά την προσφυγική κρίση, ο Βόλφγκανγκ Σόιμπλε εξέφρασε την ικανοποίησή του για το αποτέλεσμα της Συνόδου Κορυφής ΕΕ-Τουρκίας. «Είμαστε στον δρόμο να συνεργαστούμε και να θέσουμε υπό έλεγχο αυτή την κατάσταση», είπε σχετικά και εξήγησε ότι ο ίδιος είχε συμβουλέψει ήδη από τον Σεπτέμβριο την Καγκελάριο Άγγελα Μέρκελ να εξασφαλίσει την συνεργασία της Τουρκίας. «Είμαι ευτυχής που το έκανε και την υπερασπίστηκα, διότι είπα ότι πρέπει να καταλάβουμε ότι δεν μπορούμε να λύσουμε το πρόβλημα μόνοι μας. Αν θέλουμε ανοιχτά σύνορα στην Ευρώπη, τότε πρέπει η Ευρώπη να θέσει από κοινού υπό έλεγχο τα εξωτερικά της σύνορα», τόνισε ο Γερμανός Χριστιανοδημοκράτης και ανέδειξε ως βασική προτεραιότητα την αντιμετώπιση της δράσης των διακινητών προσφύγων.

Απαντώντας σε ερώτηση σχετικά με το γιατί είναι τόσο δύσκολο να φυλαχθεί η θαλάσσια περιοχή μεταξύ της Λέσβου και της Τουρκίας, ο κ. Σόιμπλε διευκρίνισε ότι η Frontex δεν έχει ως αποστολή της να διώχνει τους ανθρώπους, καθώς κάτι τέτοιο νομικά δεν θα ήταν εύκολο.

Ρέγκλινγκ: Δεν υπάρχει περίπτωση μείωσης του ελληνικού χρέους

Οι απαιτήσεις της ελληνικής κυβέρνησης για «κούρεμα» του ελληνικού χρέους δεν είναι ρεαλιστικές, είτε τη Δευτέρα ο Κλάους Ρέγκλινγκ, προσθέτοντας ότι «αυτό το ξέρουν πλέον και οι έλληνες». Ο επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ESM) τόνισε ακόμα ότι το πρώτο εξάμηνο διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ υπήρξε καταστροφικό για την ελληνική οικονομία, ενώ αναφερόμενος στο χρέος πρόσθεσε ότι «υπάρχουν τα περιθώρια για την επιμήκυνσή του, με την επιμήκυνση του χρόνου αποπληρωμής ή και με τη μείωση επιτοκίων, όχι όμως με μείωσή του».

Τέλος, παρά τα επικριτικά σχόλιά του για τους χειρισμούς της ελληνικής κυβέρνησης, είπε ότι η Ελλάδα μπορεί να έχει το success story που όλοι επιθυμούν, αρκεί να ακολουθήσει τα παραδείγματα της Ισπανίας, της Πορτογαλίας και της Κύπρου, χώρες που έκαναν τις απαραίτητες μεταρρυθμίσεις.

Μαύρα μαντάτα βλέπει η Goldman Sachs για το 2016...

Σε πρόσφατη ανάλυση της, οι κορυφαιοί στρατηγικοί αναλυτές της Goldman Sachs προβλέπουν ότι οι μετοχές στις ΗΠΑ θα έχουν απογοητευτική πορεία το ερχόμενο έτος. Σειδικότερα, σύμφωνα με τους αναλυτές της διάσημης επενδυτικής τράπεζας, ο δείκτης S&P 500 θα παραμείνει στάσιμος το 2016, με τιμή στόχο τις 2.100 μονάδες από τις 2.090 μονάδες περίπου που βρίσκεται σήμερα. Είναι χαρακτηριστικό ότι η απόδοση των μετοχών, συμπεριλαμβανομένων των μερισμάτων, προβλέπεται ότι θα είναι μόλις 3% το 2016.

Σύμφωνα πάντα με τους αναλυτές της GS, η αγορά θα πληγεί από τα αυξανόμενα επιτόκια, το ισχυροποιούμενο δολάριο, και τη στάσιμη κερδοφορία. Μια βασική πηγή ανησυχίας είναι οι τιμές των μετοχών, οι οποίες σύμφωνα με την Goldman βρίσκονται σε υψηλά επίπεδα.

Αν δεν θέλετε να στοιχηματίσετε σε μεμονωμένες μετοχές, οι ερευνητές συστήνουν την επένδυση σε εταιρείες που έχουν το μεγαλύτερο όγκο πωλήσεων τους στις ΗΠΑ, καθώς αυτές δεν θα πληγούν τόσο από το ισχυρό δολάριο.

Μεταξύ των μετοχών που συστήνει η Goldman για το 2016, συγκαταλέγονται και αυτές των Amazon, Chipotle Mexican Grill, Whole Foods και Wells Fargo.

Πάντως, γεγονός παραμένει ότι το σενάριο που προβλέπει η Goldman είναι αρκετά σπάνιο. Η τελευταία φορά που οι μετοχές στις ΗΠΑ είχαν δύο απογοητευτικές χρονιές στη σειρά ήταν το 2001 και το 2002. Και υπήρξαν μόλις πέντε φορές από το 1928 και δώθε που το χρηματιστήριο είχε ρυθμό αύξησης κάτω από 5% σε δύο συνεχόμενες χρονιές.

Οι περισσότερες απ' αυτές τις περιπτώσεις έλαβαν χώρα σε περιόδους ύφεσης, η οποία δεν προβλέπεται από την Goldman για το 2016

Χαλάρωση λιτότητας λόγω ...αस्तυνόμευσης;

Η αύξηση δαπανών για ασφάλεια και άμυνα μετά τα πρόσφατα τρομοκρατικά χτυπήματα και την προσφυγική κρίση, ανοίγουν τη συζήτηση για «χαλάρωση» του συμφώνου σταθερότητας. Μπορεί η Ελλάδα να αξιοποιήσει τα δεδομένα; Την αρχή έκανε ο πρόεδρος της Γαλλίας Φρανσουά Ολάντ, λέγοντας, μετά την πολύνεκρη επίθεση στο Παρίσι, ότι αυτή τη στιγμή ένα «σύμφωνο ασφάλειας» είναι πιο σημαντικό από το σύμφωνο σταθερότητας. «Ευήκοον ους» φαίνεται να τείνει και ο πρόεδρος της Κομισιόν Ζαν Κλοντ Γιούνκερ, ενώ ο επίτροπος Οικονομικών Υποθέσεων Μοσκοβισί δηλώνει ότι «το σύμφωνο σταθερότητας δεν είναι άκαμπτο». Δεν είναι η πρώτη φορά που η Γαλλία υποβάλει παρόμοιες προτάσεις. Ακόμα και ο Νικολά Σαρκοζί, προκάτοχος του σοσιαλιστή Ολάντ, είχε προτείνει να μην προσμετρώνται στο κριτήριο για το έλλειμμα οι αμυντικές δαπάνες των κρατών-μελών. Τότε η πρόταση δεν είχε γίνει δεκτή από τους θιασώτες της δημοσιονομικής πειθαρχίας. Τι γίνεται τώρα;

Για τον Μίλο Κόρκο, ευρωβουλευτή με «Το Ποτάμι», η πρόταση Ολάντ έρχεται την κατάλληλη στιγμή: «Δεν είναι το ζήτημα των επιθέσεων στο Παρίσι, είναι το ποτήρι που ξεχείλισε. Είναι αποφάσεις που έπρεπε να είχαν ληφθεί και καθυστερούσαν πάρα πολύ. Αναφέρομαι στη συνεργασία των μυστικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών ασφαλείας σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, την προστασία των συνόρων, τον έλεγχο των τζιχαντιστών κι όλα αυτά. Τώρα, ο Ολάντ βρίσκει μια ευκαιρία, επειδή η Γαλλία παίζει αυτό το χαρτί πάρα πολύ καιρό, και προσπαθεί κάθε τόσο να βγάλει δαπάνες από το σύμφωνο σταθερότητας. Μπορεί να το κερδίσει αυτή τη στιγμή».

«Ας το ξεχάσουμε...»

Για να αποκλείσουμε όμως κάποιες δαπάνες από το σύμφωνο σταθερότητας, θα έπρεπε να προσδιορίσουμε για ποιες ακριβώς δαπάνες μιλάμε, αλλά και να αποδείξουμε ότι η καταβολή τους από τον εθνικό προϋπολογισμό οφείλεται στις αυξημένες ανάγκες ασφαλείας που παρουσιάστηκαν λόγω του τρομοκρατικού συναγερμού ή της προσφυγικής κρίσης. Και εδώ αρχίζουν τα προβλήματα, εκτιμά ο Μίλτος Κόρκος. «Τα λεφτά που ξοδεύουμε για τους πρόσφυγες είναι ευρωπαϊκά χρήματα. Κι αν μας λείπουν θα ζητήσουμε ακόμη περισσότερα» λέει ο έλληνας ευρωβουλευτής. «Ας μην ανοίξουμε κανένα παράθυρο ότι αυτές οι δαπάνες βγαίνουν έξω από τα συμφωνημένα, γιατί ξέρουμε πάρα πολύ καλά ότι όταν οι ελληνικές κυβερνήσεις ανοίγουν ένα μικρό παράθυρο, μία χαραμάδα, περνάνε ολόκληρο ελέφαντα από κει για να ταΐσουν το πελατειακό κράτος. Οπότε δυστυχώς για την Ελλάδα, ας το ξεχάσουμε...»

Θεωρητικά οι συσχετισμοί δυνάμεων είναι ευνοϊκοί, αλλά δεν είναι δεδομένοι. Η Κομισιόν, το Ευρωκοινοβούλιο και μερικά κράτη-μέλη φαίνεται να βλέπουν θετικά την πρόταση να μην συνυπολογίζονται συγκεκριμένες δαπάνες στο σύμφωνο σταθερότητας. Ωστόσο στους υπουργούς Οικονομικών της ευρωζώνης οι θιασώτες της δημοσιονομικής πειθαρχίας μάλλον διατηρούν την πλειοψηφία. Αυτό άφησε να διαφανεί, μιλώντας στους δημοσιογράφους στο Στρασβούργο την περασμένη εβδομάδα, ο επικεφαλής των ευρωπαϊκών σοσιαλιστών Τζιάνι Πιτέλα, λέγοντας ότι ο ίδιος θα προσπαθήσει να παρέμβει στην Κομισιόν για το ζήτημα αυτό. «Εκτιμώ ιδιαίτερα τη δήλωση του προέδρου Γιούνκερ, γιατί είναι σημαντικό να δούμε το θέμα των αμυντικών δαπανών στο σύμφωνο σταθερότητας» ανέφερε ο ιταλός ευρωβουλευτής. «Νομίζω όμως ότι δεν ήταν σωστή η χθεσινή τοποθέτηση του Γιούργκοκρουπ και θα μιλήσω γι αυτό το θέμα με τον επίτροπο Μοσκοβισί. Όλες οι χώρες πρέπει να διαθέσουν εξαιρετικά μέσα για την ασφάλεια και την άμυνά τους, όχι μόνο η Γαλλία και το Βέλγιο. Και αυτό δεν πρέπει να συνυπολογίζεται στο σύμφωνο σταθερότητας».

Ποιες είναι οι «εξαιρετικές περιστάσεις»;

Θεωρητικά ήδη το σύμφωνο προβλέπει μία εξαίρεση από την αυστηρή δημοσιονομική πειθαρχία και την πλήρη εφαρμογή των κριτηρίων του Μάαστριχτ όταν υφίστανται «εξαιρετικές περιστάσεις», χωρίς ωστόσο να διευκρινίζει ποιά περίπτωση θεωρείται «εξαιρετική». Πριν ακόμη τα τρομοκρατικά χτυπήματα στο Παρίσι η Κομισιόν ή τα ενδιαφερόμενα κράτη-μέλη, προεξάρχουσας πολλές φορές της Γαλλίας, είχαν προτείνει κατά καιρούς να εξαιρεθούν από τους περιοριστικούς όρους του συμφώνου οι δαπάνες για την άμυνα, την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών, την προσφυγική κρίση, την έρευνα, την παιδεία, ή ακόμη και γενικότερα οι δημόσιες δαπάνες σε μία αρνητική φάση του οικονομικού κύκλου ή έστω σε περίοδο έντονης ύφεσης.

Στη σημερινή συγκυρία, δηλώνει ο ευρωβουλευτής Γιώργος Κύρτσος, υπάρχει μεν η πιθανότητα να μην συνυπολογιστούν οι αυξημένες δαπάνες για την ασφάλεια και την άμυνα, αλλά το πρόβλημα για την Ελλάδα είναι ότι η όποια ευεργετική ερμηνεία του συμφώνου σταθερότητας δεν ισχύει για τις χώρες που βρίσκονται σε πρόγραμμα στήριξης, κοινώς: μνημόνιο. «Είμαστε σε πρόγραμμα και η δήλωση Γιούνκερ, την οποία ερμηνεύουμε ότι μπορεί να υπάρξει χαλάρωση από τους στόχους, δεν ισχύει γι αυτούς που είναι σε πρόγραμμα. Δηλαδή είναι λάθος διαπραγματευτικό και λάθος ουσιαστικό να λέμε ότι επειδή έχουμε πρόβλημα με τους πρόσφυγες δεν μπορούμε να κάνουμε το άλφα ή το βήτα. Δεν πρόκειται να μας καταλάβει κανείς».

Ο έλληνας ευρωβουλευτής επισημαίνει ότι η Ελλάδα πρέπει να στρέψει το ενδιαφέρον της και στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας, και ιδιαίτερα στον τουρισμό, για να αντιμετωπίσει το επιπλέον κόστος που συνδέεται με την τρομοκρατία. «Τα τελευταία χρόνια με διευκόλυσε τουριστικά η εξαφάνιση τουριστικών προορισμών για παράδειγμα στη βόρεια Αφρική, δεν ξέρουμε όμως τί θα ισχύσει στην επόμενη σεζόν. Επομένως πρέπει στην προσπάθειά μας να γίνουμε πιο συστηματικοί και πιο αποτελεσματικοί κι ας χαλαρώσουν κάποιοι άλλοι. Εμείς δεν είναι για να χαλαρώσουμε...»

Γιάννης Παπαδημητρίου, Στρασβούργο
Deutsche Welle